

**R. P. Sebastiani Izquierdo Alcarazensis Societ. Iesv Regii
Senatvs S. Inqvisitionis Hispaniarvm Qvalificatoris, Et
Olim Complvti Sacrae Theologiae Professoris. Opvs
Theologicvm, iuxta atque ...**

Vbi De Essentia Et Attribvtis Divinis Vbertim Dissertivr ...

Izquierdo, Sebastián

Romae, 1664

Quæst. 5. Vtrùm infinitum aliquod extensionis localis possit à Deo produci,
ponique in statu existenciali.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76990](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76990)

QVÆSTIO V.

Vtrum infinitum aliquod extensionis localis possit à Deo produci, ponique in statu existenti.

188 **Q**uæstio est de infinito in actu, siue categorico extenso localiter aut quoad longitudinem solum, aut quoad latitudinem, & longitudinem, aut quoad profunditatem, latitudinem, & longitudinem iuxta triplicem speciem, quam habet quantum extensum localiter, lineam, superficiem, & solidum, prout constat ex eius diuisione tradita disp. 10. q. 2.

189 Circa quam quæstionem prima sententia negat, tale infinitum posse actu existere, adhuc de potentia absolutâ Dei. Quam tenent Soar. Valent. Alberti. Rub. Murc. & alij relati q. 4. pro primâ sententiâ, & ex relatis pro secundâ Oued. alijque Recentiores. Secunda verò sententia affirmat. Cuius sunt Vaz. Fafol. Conimb. Pet. Hurt. Arriag. Carlet. Lynce, & alij plures citati q. 4. pro sententiâ secundâ.

Propositio I.

196 Possibile est, atque aded factibile de potentia Dei absolutâ, vt infinitum extensionis, de quo quæstio tractat, actualiter existat à parre rei.

Probatur primò propositio. Quia, vt concors Doctorum sententia est, dato quouis quanto huiusmodi extensionis finito, maius, & maius potest illud effici à Deo per additionem aliarum, & aliarum partium extensionis, seu quantitatis aliquotarum absque villo fine. Quo circa infinitum syncategorematicum in tali quanto vt sic consistens à nemine videtur negari. Igitur iuxta demonstrationem factam q. 2. proposit. 1. partes aliquotæ possibilis huiusmodi quantitatis in suo possibilitatis statu infinitæ sunt. Igitur, cum aliunde non sint oppositæ inter se, vt patet in ijs eiusdem rationis, quæ defacto dantur, defacto poterunt omnes simul existere quantum infinitum, de quo agimus, componentes absque vllâ contradictione.

191 Secundò probatur à paritate spatij localis, siue, vt aiunt, imaginarij. Quod vnde quaque esse infinitum, q. 2. proposit. 24. monstratum est.

192 Tertio probatur à paritate negationis infinitæ suo modo existentis quanti extensionis infiniti, de quo tractamus. Certum enim est apud omnes, illud defacto non existere. Et hoc ipsum est, defacto existere negationem eius.

193 Quarto probatur à paritate extensionis temporalis infinitæ, quam constituunt entia infinita, per totam æternitatem futura. Nulla siquidem idonea ratio reddi potest, cur sit possibilis extensio infinita temporalis, & non sit possibilis extensio infinita localis.

194 Quintò probatur. Quia quantum extensum localiter intra statum quiditatum infinitum est, vt pote ibi ex infinitis partibus aliquotis compositum iuxta dicta in probatione primâ. Ergo & intra statum existentielle poterit infinitum esse.

195 Sextò demum probatur. Quia ex eo, quòd

detur existens infinitum extensionis localis, nulla sequitur contradictio. Vt constabit ex solutione argumentorum, quæ contra obijciuntur. Ergo illud possibile est, factibileque à Deo.

196 Obijcitur primò. Omne corpus aut est naturale ex materiâ, & formâ substantiali compositum, aut est mathematicum coalescens ex quantitate, & figurâ. Primum nequit esse infinitum; quia forma substantialis finitam quantitatem exposcit. Sed neque secundum; quia quantitas infinita non potest habere figuram. Ergo, &c. Respondeo. Nec omne corpus naturale possibile componitur ex materiâ, & formâ, vt supponitur; quia possibile citra dubium est corpus extensum expers tali compositione. Nec omnis forma petit quantitatem finitam: quia possibilis est forma extensa infinite postulans quantitatem pariter infinite extensam. Nec omne corpus mathematicum coalescit ex quantitate, & figurâ; siquidem multas quantitates sine figurâ considerat vel ipsa Geometria, vt paraboles, hyperboles, lineas spirales, &c. Quare & corpus mathematicum poterit infinitum esse. Tamen corpus infinitum non possit habere figuram, vt pote quæ terminis clauditur.

197 Secundò obijcitur. Si daretur corpus infinitum, & esset mobile; quia naturale: & non esset mobile; quia nullo motu locali moueri posset. Ergo repugnat. Respondeo primò, etiam si corpus infinitum quâ tale nullo locali motu moueri posset; adhuc posse esse naturale: tum quia varijs moribus alterationis posset mobile, siue mutabile esse; tum quia singulæ partes eius seorsim consideratæ etiam motu locali mobiles essent. Respondeo secundò, etsi corpus infinitum, quatenus tale est, non possit moueri localiter, posse tamen quatenus non est infinitum, prout affatim explicatum est supra q. 2. proposit. 31.

198 Tertio obijcitur vulgare illud; quo contenditur, sequi, dari infinitam lineam terminis clausam, atque aded implicatoriam, ex eo, quòd duæ aliæ lineæ ab eodem puncto angulariter tendantur in infinitum: quia quò magis duæ istæ lineæ distant ab eo puncto, eò magis distant inter se. Caterum, fore in hoc casu, vt inter dictas duas lineas infinite extensas nulla transuersa terminis clausa daretur infinita, etsi daretur multitudo infinita linearum transuersarum in se finitarum proportionaliter se excedentium, ex doctrinâ traditâ obiter q. 2. proposit. 31. citatâ manifestum est. Quo corrui penitus argumentum.

199 Quarto obijcitur. Incipiat hinc longitudo producta à Deo infinita versus Orientem, quam diuidat Deus in duo dimidia sumendo alternas eius, & relinquendo alternas vnas; huiusmodique diuisione factâ, componat Deus ex vnis vtriusque dimidij duas longitudes infinitas continuas quarum altera collocata hinc versus Orientem totum spatium occupabit, quod antea occupabat integra longitudo; alioquin, si ad aliquam eius partem pertingeret, nec vteritis progredere, non esset infinita; quia esset terminis clausa. Pariterque longitudo altera collocata hinc versus Occidentem totum spatium ab eo latere infinitum eodem titulo replet. Fieretque, vt eadem longitudo absque vlla nouarum partium additione, aut suarum replicatione duplo maius spatium occuparet, quàm occupabat antea; duploque maior subinde se ipsa esset; imò infinite maior: cum supra infinitudinem, quam antea habebat versus Orientem, alteram iam priori æqualem haberet versus Occi-

Occidentem. Quæ omnia planè absurda sunt, & chymærica.

306 Vazq. disp. 26. supra citatâ cap. 3. & Lynce lib. 7. citato tract. 4. cap. 2. integrum casum propositum censent possibilem. Absurdaque illata vitare se putant, asserendo relationes æqualis, & inæqualis, maioris, & minoris quantorum finitorum dumtaxat proprias esse: infinitorum verò non item; atque adeò nullatenus his attribuendas. Falluntur tamen, nisi ego fallor, satis apertè: nam, quidquid sit modò de appellationibus æqualis, aut inæqualis, maioris, aut minoris; quid euidentiùs esse potest, quàm, non posse idem numero quatum citra vllam sui rarefactionem, aut replicationem nunc vni tantum spatio locali infinito, nunc eidem, & simul alteri infinito correspondere, siue congruere; quàmque, non posse partem quanti similiter replere integrum spatium, quod replebat totum? Relationes autem æqualis, & inæqualis, maioris, & minoris tam infinitis, quàm finitis quantis esse communes, satis superque est à nobis ostensum q. 2. Et certè nihil videtur posse esse euidentiùs, quàm totum etiam infinitum æquale suæ parti esse non posse. Posset autem, si in casu proposito dimidium illius longitudinis eidem spatio locali posset congruere, cui tota ipsa congruebat. Siquidem quæcunque quantæ extensa localiter eidem spatio locali, atque adeò sibi mutuo congruunt, non possunt non æqualia esse iuxta satis etiam euidentiùs doctrinam statutam disp. 10. q. 3. proposit. 12.

307 Propterea ad argumentum propositum ego respondeo ex doctrinâ iam supra traditâ q. 2. proposit. 28. neutrum illorum dimidiorum longitudinis à Deo diuisa posse in vllò spatio locali continuatum poni; quia omne spatium continuum, & infinitum, quale deberet esse, infinite maius est quouis illorum; atque adeò nullum est tale excogitabile, cui quoduis illorum possit congruere. Quo posito, ex longitudine infinita, cuius illa dimidia sunt, ex diuisioneque eius, quam casus supponit, nullum absurdum sequitur; vt est notissimum.

302 Insurgit tamen Lynce contra hanc doctrinam (vt ipse putat euidentiùs) arguens hoc modo. Collectio infinita cruciatuum Iudæ incipiens ab instanti D commensuratur toti æternitati à parte post. Ponatur igitur incipisse ab instanti A anteriori. Vel commensuratur tunc itidem toti æternitati; vel non? Si primum. Ergo idem infinitum potest modò minori, modò maiori spatio temporali (atque adeò etiam & locali) commensurari, & adæquari; quod nos negamus. Si secundum. Ergo collectio cruciatuum Iudæ ad aliquam instantiam æternitatis non pertingeret, antè illaque subinde finiretur in eo casu. Proindeque infinita non esset. Quod est absurdum contra suppositionem, & contra fidem.

303 Respondeo per doctrinam demonstratam à nobis q. 2. manifestè conuinci, non posse omnia infinita congruere, seu adæquari, seu commensurari æternitati à parte post, ita, vt quot sunt talis æternitatis, seu temporis infiniti instantia incipiendo à præsentis, tot sint cuiusuis infiniti multitudinis vnitates. (Tantum abest, vt doctrinam Lyncei opposita euidens sit.) Posito enim, quòd infinitum multitudinis A tot habeat vnitates, quot habet instantia tempus æternum à parte post, manifestum est, quartam partem, aut centesimam, aut millesimam ipsius infiniti A, quæ etiam infinite in se sunt, totidem vnitates non

posse habere. Neque ex hoc sequitur infinitum B, quod pono esse quartam partem infiniti A, successiue posse pertingere ad aliquod instans temporis à parte post infiniti, in quo finiatur, aut vltra quod non progrediatur. Quia, cum nullum sit instans talis temporis, vsque ad quod ab instanti præsentis non sint finita instantia, & vltra quod non sint infinita, postquam infinitum B successiue ad quoduis omnino tali infiniti temporis instans peruenerit, non poterunt non remanere, in illo infinita vnitates semper vterioribus instantibus absque vllò profusus sine correspondere; nisi quod huiusmodi vnitatum infinitudo semper erit materialiter quadruplo minor infinitudine ipsarum vteriorum instantium. Sint itaque explanationis gratiâ existentia nunc duo infinita, alteram Angelorum tot omnino Angelis constans, quot sunt instantia temporis infiniti futuri, alterum hominum quadruplo minus, id est tot hominibus constans, quot constat Angelis quarta pars infiniti Angelorum. Corruptaque Deus successiue in singulis instantibus vnum Angelum, & vnum hominem. Certè nullum erit instans totius temporis infiniti futuri, vsque ad quod ab instanti præsentis non corruerit Deus duas æquales multitudines easque finitas, alteram Angelorum, & alteram hominum; & vltra quod non superfluit semper à Deo corrupenda alia duæ, æque infinitæ, sed ita inæquales, vt multitudo hominum semper sit quadruplo minor multitudine Angelorum; atque adeò etiam multitudine infiniti instantium temporis vteriorum.

Ex qua manifestâ doctrinâ sequitur primò, infinitum illud cruciatuum Iudæ nunquam fore finiendum, quantumuis antea, quàm defacto capite, cepisset: non tamen propterea fore, vt adæquaretur, siue congrueret tunc spatio temporali infinito maiori, quàm modò. Si enim modò tot habeat vnitates, quot habet instantia tempus infinitum futurum ab instanti in quo capite, quod ipsum est tali temporis adæquari, siue congruere; casu, quòd cepisset antea, pauciores haberet, quàm haberet instantia tempus, cum quo compararetur tunc. Taliq; temporis subinde tunc non adæquaretur, siue congrueret. Secundò sequitur vniuersè, adhuc, vt quoduis infinitum quorumlibet vnitatum continuè successiuarum à parte post sit æternum, siue nunquam finiendum, necesse non esse, quòd illud commensuratur, siue congruat temporis à parte post æterni, siue infinito; id est, tot constet vnitatibus, quot tale tempus constat instantibus, seu partibus aliquotis eis vnitatibus correspondentibus. Siue enim rotidem vnitatibus constet, siue multo pluribus, siue multo paucioribus, dummodo illæ sint infinitæ, à parte post erit æternum, siue carens fine, siue infinibile, prout constat ex dictis. Vnde rursus fit, satis esse, quòd multitudo operationum futurarum Beatorum, aut passionum futurarum Damnatorum sit infinita, ad hoc, vt illa sit æterna siue in æternum continuanda, siue nunquam finienda. Tamen illa multo, imò infinite fit minor materialiter, vt esse potest, quàm multitudo instantium, aut partium aliquotarum temporis æterni, siue infiniti à parte post, quæ fixa, & inuariabilis est, vt q. 2. proposit. 26. statuimus. Multitudo tamen durationum continuatarum futurarum Beatorum, & Damnatorum non potest non æqualis esse multitudini instantium, seu partium continuatarum similiter temporis infiniti futuri, quibus illæ respondent. Cum sint eis affixæ suapte essentiâ, eisdemque subinde essentia-

tialiter commensurata, & congruentes.

205 Pergo iam ad argumenta cætera, quæ contra nostram propositionem opponi solent. Sitque ordine quintum. Si daretur magnitudo infinita, illa esset actus parus; quia non esset in potentia ad quidpiam, cum illi nihil addi posset. At solus Deus potest esse actus purus. Ergo. Nego maiorem cum probatione. Quia magnitudini infinitæ possent addi multa accidentia, quibus perficeretur; neque à se haberet perfectionem indefectibiliter, prout ad actum purum requiritur, sed ab alio defectibiliter, &c.

206 Sexto obijcitur. Si daretur linea infinita versus Orientem, atque etiam versus Occidentem, per quodcumque punctum diuideretur, resultarent duæ partes æquales: quia posita vnâ parte supra alteram, ita, vt extrema anteriorum immediata diuisioni sibi congruerent, neque ab eo extremorum latere altera excederetur ab alterâ, vt ex positione supponitur; neque ab altero latere, utpote à quo ambæ essent æquæ infinitæ. Sumantur ergo in prædictâ lineâ duo puncta, per quorum quodlibet sit diuisibilis bifariam, nempe punctum A propinquius Orienti, & punctum B propinquius Occidenti. Fictque, vt pars Orientalis terminata in A partem Occidentalem terminata in ipso A sit æqualis; & consequenter maior parte Occidentali terminata in B minore, quam ipsa pars Occidentalis terminata in A utpote inclusa in illâ. Aliundeque verò pars Occidentalis terminata in B æqualis est parti Orientali terminata in ipso B; & consequenter maior parte Orientali terminata in A minore, quam ipsa pars Orientalis terminata in B utpote inclusa in illâ. Atque ita pars Orientalis terminata in A parte Occidentali terminata in B maior simul, & minor est. Quod est implicatorium. Lynce, & alij, qui æqualitatem, & inæqualitatem ab infinitis quantis reijciunt, per istud effugium tentant se eripere ab hoc argumento. Sed malè propter hæcenus dicta. Ego ad illud respondeo ex doctrinâ statutâ supra q. 2. proposit. 27. lineam vtrinque infinitam per vniuersum solum punctum, quod est veluti centrum eius, esse bifariam diuisibilem: atque adeo, per quodcumque aliud diuidatur, nullatenus posse alteram duarum partium, in quas diuiditur, ita supra alteram collocari, vt mutuo sibi adæquatè congruant quoad spatium locale; sed necessariò spatium vnus tantum debere excedere spatium alterius à latere finito, quantum ab eodem latere altera dictarum partium alteram necessariò debet excedere iuxta dicta etiam in eâ q. proposit. 28. Quo tota ruit argumentatio facta.

207 Septimo obijcitur. Productâ à Deo longitudine infinitâ tam versus Occidentem, quam versus Orientem, potest aliquam partem eius mediam corrumpere, cuius spatium reliquum vt repleatur, potest Deus aut vtramque, aut alteram partem extremam mouere, donec se tangant. Quo fiet vt à latere Occidentali, aut ab Orientali, aut ab vtroque tantumdem relinquatur spatij vacui, ad quod iam non pertingat, sicuti antea talis pars extrema; subindeque ante illud sit terminata, atque ad eò finita; cum poneretur esse infinita ab eo latere. Quod est implicatorium. Admissis cæteris in casu suppositis, respondeo eas extremas lineas eo modo, quo supponitur, non posse moueri adæquatè, etsi qualibet pars earum discontinuata à reliquis moueri possit iuxta doctrinam statutam q. 2. proposit. 31. Quo cessat argumentum. Alij aliter; sed malè, respondent ad

illud, quos prætermitto facilè ab vnoquoque resellendos ex hæcenus dictis.

208 Octauo obijcitur. Deus non potest producere omnem extensionem localem possibilem citra infinitudinem. Ergo multo minus poterit producere extensionem localem infinitam. Nego antecedens; sumpta particula omnem distributivè: sumpta autem collectivè; concedo propter dicta in simili supra q. 2. proposit. 22. quæ ad rem applicanda. Et nego consequentiam. Quia extensio infinita contradictionem non inuoluit. Sicut inuoluit collectio omnium extensionum possibilem citra infinitudinem iuxta dicta ibi.

209 Nonò obijcitur. Si existant duæ lineæ ductæ angulariter à centro, quod habet spatium infinitum locale iuxta dicta q. 2. proposit. 27. & inde extensæ infinite, multa absurda impossibilia sequuntur. Ergo tales lineæ sunt impossibiles. Primo enim sequitur, esse eas simul æquales, & inæquales. Æquales: tum quia id necessariò sequitur ex doctrinâ à nobis statutâ propositione citatâ: tum quia, si comparentur vnæ vnus lineæ cum vnis alterius omnimodis mutuo sibi congruent, vt constat. Inæquales vero: quia, si comparentur semiulnæ vnus lineæ cum vnis alterius, mutuo etiam congruent quoad multitudinem: quia singulis semiulnis vnus singulæ alterius vnæ correspondentes inueniuntur; cum tam multitudo vnarum, quam multitudo semiulnarum infinita sit. Multitudines autem æquales altera semiulnarum, & altera vnarum non possunt non componere longitudines inæquales: cum quælibet vnâ qualibet semiulnâ duplo maior sit. Secundo sequitur, quamlibet dictarum linearum æqualem suæ parti esse. Quia, si comparentur singulæ vnæ primæ cuiusq; lineæ cum singulis vnis secundæ, mutuo quoad multitudinem congruent; dempsitque ex his, relictisque extra comparisonem viginti prioribus, adhuc mutuo congruent quoad multitudinem ob eandem prædictam rationem. Atque adeo pars lineæ secundæ componens ipsam cum viginti illis vnis relictis integræ primæ erit æqualis; cui eidem ponebatur æqualis secundæ integra. Concluditurque manifestè, secundam integram lineam æqualem suæ parti esse; quia, quæ sunt æqualia vni tertio, sunt æqualia inter se. Tertio sequitur, si ponantur singuli homines in singulis semiulnis primæ lineæ, binæque ipsorum brachia abscisa in singulis vnis secundæ lineæ collocentur, fore, vt nullus supersit binarius brachiorum, quia tam infinita est multitudo vnarum secundæ lineæ, quam semiulnarum primæ, hominumque subinde, atque binorum brachiorum positorum in illis. Cumque multitudo vnarum secundæ lineæ multitudini vnarum primæ æqualis necessariò sit iuxta dicta; si binarij singuli brachiorum resumpti ex singulis vnis secundæ lineæ alternis hominibus conferantur correspondentibus singulis vnis lineæ primæ, eueniet vtrique vt medietas hominum cum brachijs, & medietas sine brachijs remaneant. Cum tamen antea omnes homines brachia haberent; nec brachia plura essent, sed prorsus eadem. Quod est chymaticum.

210 Respondeo prædictas duas lineas infinitas possibiles esse. Neque ex earum existentia vllum ex illatis absurdis sequi. Non primum. Quia multitudo semiulnarum cuiusuis ex prædictis lineis duplo maior est multitudine vnarum alterius. Atque ita, licet singulis semiulnis vnus singulæ vnæ alterius comparari, concipique correspondentes ex æquo possint in quouis vtrarumque finito numero; eo quod cuius omnino finito nu-

me-

mero semilinearum vnus linea equalis numerus vinarum potest in altera designari. At integra linea infinita non ita possunt comparari, vt singulis semilinearibus vnus singula vna respondeant alterius. Sed ita, vt singulis semilinearibus vnus respondeant singula vna. Quod absurdum primum illatum cessat. Ad secundum dico. Nec posse ex æquo correspondere, congruere vt singulis vnus vnus linea singula alterius, detractis semel ab hac viginti. Tamen si cuiuslibet omnino numero finito prioris equalis numerus posterioris congruere possit. Quo etiam secundum absurdum cessat. Ad tertium dico. Positis in singulis semilinearibus prima linea singulis hominibus, si ex brachijs omnium abscisis in singulis vnus secunda linea bina ponantur, fore vtique, vt totidem superfint brachiorum binaria; quia multitudo binariorum brachiorum omnium duplo maior est multitudine vinarum linea secunda. Quo denique cessat totus discursus secundi absurdi. Et totum argumentum.

310 Sed potest tamen illud aliter amplius vrgeri. Suppositis duabus lineis infinitis predictis, ex extremis singularum vinarum vnus ad extrema singularum semilinearum alterius possunt duci linea transversa eodem ordine, quo vna ipsa, & semilinearum lineas ipsas infinitas componunt. Quis dubitet? Alunde verò non possunt. Quia multitudo huiusmodi linearum transversarum simul esset infinita, & finita. Quod est implicatorium. Infinita quidem; quia multitudo vinarum ad quarum extrema terminarentur ab vno latere linea ipsa transversa infinita est. Finita verò; quia multitudo semilinearum, ad quarum extrema ab altero latere terminantur, finita necessariò esse debet. Nequit enim ea esse multitudo integra semilinearum, sed aliqua pars eius demtaxat, cum integra multitudo duplo sit maior multitudine vinarum, atque adeò & multitudine ipsarum linearum transversarum ex æquo illi correspondente. Et nulla est pars multitudinis semilinearum, quæ incipiens (vt in presenti casu deberet) à latere terminato linea infinita, quam illa componunt, non sit finita, vt pote clausa terminis, iuxta doctrinam statutam q. 2. proposit. 19. Respondeo, suppositis duabus lineis infinitis predictis, ab extremis vinarum continuatarum vnus ad extrema semilinearum continuatarum alterius lineas transversas duci posse in quouis omnino finito numero; in multitudine verò infinita nequaquam. Quo cessat argumentum. Quia multitudo infinita linearum in se finitarum, & eiusmodi positionem habentium impossibilis est defectu spatij localis, cui sub tali positione possit congruere. Tamen quoad substantiam sub aliàque positione possibilis sit. Vt enim nullum est excogitabile spatium locale, in quo locari possit multitudo infinita semilinearum continuatarum, quæ sit dimidium integræ multitudinis semilinearum componentium totam lineam de qua tractamus; vt quæst. 2. proposit. 28. monstratum est. Ita nullum est excogitabile spatium locale continuu æquale quoad longitudinem ab vno latere dicto dimidio semilinearum continuatarum, quale deberet esse illud, in quo predicta multitudo infinita linearum transversarum cum positione casus, de quo tractamus, collocarentur; vt ex ipsa suppositione casus est manifestum.

311 Ex quibus omnibus apparet, propositionem nostram ab omnibus argumentis, quæ contra illam fieri possunt indemnem esse. Per doctrinam quippe traditam inter soluendum ista, quæ obieci-

mus, facile quisque diluet cætera, quæcunque excogitari possunt. Addendum tamen est pro maiore firmitate nostræ doctrinæ, pleraque eiusmodi argumentorum in Aduersarios ipsos aperte venire retorquenda, dum pariter contra alia quanta infinita, quæ ipsi non negant, aut etiam quæ negare possunt, queunt formari. Qualia sunt spatium locale; negatio infinitæ extensionis; multitudo entium per æternitatem futurorum; multitudo partium temporis; multitudo rerum possibilem; & alia id genus.

Propositio 2.

Possibile est, vt actualiter existat absque vllâ penetratione locali multitudo infinita corporum, aliorum vt entium localiter extensionum quoad trinam dimensionem, siue extensionem.

Hanc propositionem negant aliqui, qui multitudinem infinitam entium localiter penetratorum admittunt possibilem: è quibus est Quiedo vbi supra. Probanda tamen ea venit perinde ac præcedens, iunctis, si placet, quæ de possibilitate multitudinis infinitæ in vniuersum q. 4. dicta sunt.

Sed opponit Quiedo. Si existeret multitudo infinita corporum non penetratorum, non replet totum spatium locale: quia adhuc superesset possibile alia eiusmodi corpora. Ergo vltra ea omnia corpora amplius spatij superesset. Spatiumque subinde eis occupatum citra spatium vacuum, atque adeò terminatum, & consequenter finitum esset. Vnde & feret, esse infinitam talium corporum multitudinem; quia id supponitur: & simul esse finitam; quia clausam absque vllâ penetratione spatio finito. Quod est impossibile. Confirmat. Quia, si existerent infiniti montes, & in singulis vna formica, corruptisque montibus, inter se coniungerentur infinitæ formicæ, quis dubitet spatium omnium formicarum exiguum fore partem spatij, quod antea montes occupabant? Vnde consequenter fit, illud terminatum, & finitum esse debere: atque adeò & omnium formicarum quantitatem, & earum multitudinem esse finitam. Cum tamen poneretur, esse infinitam. Aliasque eiusdem generis addit, aut indicat confirmationes Quiedo.

312 Respondeo ad argumentum primò, possibilem esse infinitam multitudinem corporum non penetratorum, quæ repleat totum omnino spatium locale. Quo corrui argumentum factum. Talis enim esset multitudo partium in se finitarum vnus corporis quoad trinam extensionem vnde quaque infiniti, & totum spatium locale replentis. Quod esse possibile, constat ex dictis proposit. 1. Tali autem corpori nullum aliud ens, nedom corpus, posset coexistere absque penetratione locali. Respondeo secundò, possibilem etiam esse multitudinem infinitam corporum non penetratorum, quæ non repleat totum spatium locale; ita, vt quo latere non repleuerit finita sit semper. Quod solum probat argumentum. Sæ tamen esse, vt sit infinita, quod repleat ab aliquo latere; à quo solo infinita erit. Sic itaque series hominum non penetratorum localiter incipiens hinc, & infinite extensa versus Orientem. Ea vtique versus Orientem, quo latere est infinita, occupabit totam longitudinem spatij localis habentem latitudinem vnus hominis; eamque aut quoad omnes suas partes continuas, si singuli homines singulis sint

contigui, seu se tangentes, seu coniuncti localiter, aut quoad omnes suas partes interpolatas, si singuli homines à singulis distantes aliquantulum positi sint, eorumque spatia localia medijs spatijs vacuis interpolata; ita, ut nulla omnino sint talis longitudinis spatij partes aut continuæ, aut interpolatæ, ultra quas non sint in subsequentiibus alij, & alij homines absque villo fine. Versus Occidentem, verò, versus Meridiem, & versus Polum totum spatium talis series non occupabit. Nec mirum; cum ab eis lateribus finita sit. Tandemque venit dicendum de cæteris huiusmodi multitudinibus infinitis corporum non penetratorum.

215 Ad confirmationem respondeo, de multitudine infinita montium perinde ac de multitudine infinita aliorum quorumvis corporum non penetratorum philosophandum esse iuxta nuper dicta. Tandemque dicendum esse de multitudine infinita fornicarum correspondentium singulis montibus, si corruptis montibus, in eisdem spatijs relinquantur, in quibus antea erant. Ut sic enim, seriem eandem, quam antea constituerunt in finitum aut ab vno tantum latere, aut à pluribus; nisi quod ea maiora intervala habeat inter singulas fornicas, quam series montium inter singulos montes. Quod si fornicarum series ab vno dumtaxat latere infinita sit, considereturque post montes corruptos ita contracta, ut inter singulas fornicas minora iam sint intervala, quam erant antea, in nullo spatio locali ut sic poterit collocari: quia erit vna ex duabus longitudinibus ab altero latere infinitis, ex quibus præcedens series fornicarum cum suis intervallis componebatur, nulli omnino spatio locali potens congruere iuxta doctrinam vniuersalem q. 2. proposit. 28. stabilitam, & demonstratam.

216 Ex dictis in totâ hac q. infero primò, magnitudinem quoad trinam dimensionem, infinitam, & totum spatium locale replentem, qualem esse possibilem, constat ex dictis proposit. 1. totidem omnino partes, atque spatium ipsum, cui congruit, necessariò habere. Maximamque subinde esse omnium magnitudinum possibilem, quæ absque vlla partium penetratione in spatio locali posita possunt existere. Nullumque aliud ens, dum illa existit, posse existere in loco, quin sit cum illa penetratum localiter.

217 Secundò infero, si magnitudo replens totum spatium locale in quasilibet omnino partes quoad trinam dimensionem in se infinitas diuideretur à Deo, fore utique ut nulla eiusmodi partium in villo spatio continuo collocabilis esset; quia omne spatium continuum quoad trinam dimensionem infinitum qualibet eiusmodi partium infinite maius est, iuxta demonstrationes factas supra q. 2. proposit. 28. Quæ ad rem recolendæ, & applicandæ. Unde etiam patet, nullam omnino magnitudinem quoad trinam dimensionem infinitam, & infinite minorem eâ, quæ totum spatium locale replet, in villo spatio continuo collocabilem esse.

218 Tertiò infero, quamlibet magnitudinem finitè minorem eâ, quæ totum spatium locale replet, in eodem spatio locali ponibilem esse; nisi quod huius eâ pars finita, atque adeò intermedia, utpote terminata vndequeque, maneret vacua, cui congrueret, si daretur, excessus finitus, in quo magnitudo maior integri spatij replitiua excedit minorem.

219 Quartò infero, quamlibet magnitudinem quoad trinam dimensionem infinitam & maiorem siue infinite, siue finite illâ, quæ totum spatium lo-

cale iustè replet, in ipso eodem spatio localiter esse, ita tamen ut excessus cum residuo localiter penetraretur. De quo nullum est dubium. Quod dubitari potest est, an sit possibilis magnitudo maior illâ, quæ totum spatium locale iustè, & absque vlla suarum partium penetratione replet. Circa quod dubium primò videtur dicendum, possibilem esse magnitudinem ex partibus eiusdem speciei compositam, quæ totum replet spatium locale, ut magnitudinem aquæ, aut aeris, aut ignis, &c. quia non est cur partes extensionis possibiles eiusmodi rerum ad minorem infinitudinem coarctentur. Secundò videtur dicendum per congruentiam quandam, partes aliquotas eiusdem speciei possibiles vniuscuiusque rerum eiusmodi plures non esse, quam, ut sufficerent ad replendum totum spatium locale, si existerent. Nam, ut est certum, multitudinem infinitam creaturarum possibilem, atque adeò etiam multitudinem infinitam indiuiduorum possibilem cuiusque speciei certam, & determinatam esse, quam Deus cognoscit, ita, ut nec maior possit esse, nec minor iuxta dicta q. 3. Ita quoque est certum, multitudinem infinitam partium aliquotarum possibilem eiusdem speciei, ex quibus vnaquæque magnitudo localem extensionem exigens intra suam speciem, potest coalescere, certam, & determinatam esse, quam Deus cognoscit, ita, ut nec maior esse possit, nec minor. Videtur autem congruum esse, ut sit tanta, quata sufficeret ad replendum absque vlla penetratione totum spatium locale. Unde tertio videtur dicendum, si consideretur vna quavis magnitudo coalescens ex partibus diuersæ speciei, ut ex aquâ, aere, igne, &c. eam utique infinite maiorem esse posse, quam totum spatium locale; atque ita in nullo eam spatio locali citra infinitam partium penetrationem collocabilem. Talis quippe erit magnitudo coalescens ex totâ aquâ, & ex toto aere possibili, utpote constans duabus infinitis partibus, quarum quælibet perse solam totius spatij localis replitiua est iuxta dicta.

219 Eginus hæcenus in hac q. de infinito extenso localiter per localem suarum infinitarum partium distributionem. Quod proprie quantum localiter extensum, siue extensionis localis dicitur. Supererat dicendum modò de ente infinite extenso localiter per sui totius localem, & infinitam repetitionem. Quod minus proprie extensum localiter dicitur, quatenus in pluribus spatijs localibus possum, seu replicatum est. De quo tamen iam supra egimus disp. 6. q. 7. Quia ibi de eo à Doctoribus solet communiter tractari. Recognoscantur scripta ibi.

QUÆSTIO VI.

Utrum infinitum aliquod extensionis temporalis possit à Deo produci, penique in statu existenti.

220 Illud ens dicitur proprie extensum temporali- ter, quod per suarum partium temporalem distributionem diuersis partibus temporis correspondet. Quod aliter ens successiuum dicitur. Qualis est motus localis, aliaque eiusmodi entia successiuè fluentia. Dicit etiam potest, tamen minus proprie, ens temporaliter extensum illud, quod

